

Ława. Pracują za uśmiech dziecka i „dziękuję” matki. I tak od ponad 60 lat! [POZNAJ HISTORIĘ, ZOBACZ WIDEO]

data aktualizacji: 2019.04.04

Minęło 60 lat działalności TPD w Ławie. Poznaj historię Towarzystwa, zobacz krótki materiał wideo.

Minęło 60 lat działalności Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Ławie, najstarszej organizacji pomocowej na rzecz dzieci istniejącej w naszym mieście. Z tej okazji niedawno odwiedziliśmy siedzibę TPD z kamerą, na chwilę rozmowy z wolontariuszkami. Przedstawiamy też historię Towarzystwa. To dzieje organizacji, ale też ludzi i opowieść o latach trudnych, ale pełnych społecznej solidarności.

Działalność TPD w Ławie rozpoczęła się w roku 1958 z inicjatywy ówczesnego inspektora szkolnego Mieczysława Zacha oraz działaczy społecznych, w tym Edwarda Czarneckiego i Aleksandra Sokołowskiego, którzy po zapoznaniu się z deklaracją programową i zakresem działania TPD postanowili utworzyć Zarząd Powiatowy Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Ławie. W jego skład weszli:

*Kowalski Kajetan - prezes,
Zach Mieczysław - wiceprezes,
Sokołowski Aleksander - sekretarz,
Węgorzewski Stanisław - skarbnik.
Brzozowski Bolesław - członek,
Langowski Paweł - członek,
Kumórek Stanisław - członek.*

Zarząd Towarzystwa postanowił, że jego **głównymi zadaniami** będzie - w miarę możliwości - organizowanie półkolonii, kolonii, ognisk przedszkolnych, biwaków, obozów wędrownych, wycieczek,

światlic i dziecińców wiejskich, na realizację których będą pozyskiwane i gromadzone środki finansowe. Założono, iż **fundusz Towarzystwa** będą tworzyły: składki członkowskie, zbiórki uliczne, listy zbiórkowe, darowizny, dochód ze sprzedaży znaczków z logo TPD na świadectwa szkolne oraz składki członków Towarzystwa z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka.

Dzięki zaangażowaniu między innymi państwa Franciszki i Aleksandra Sokołowskich **do 1963 roku w powiecie ławskim powstało 16 kół TPD skupiających 440 członków**. Ze zgromadzonych w tym czasie środków finansowych w 1963 roku zorganizowano np. 8 ognisk przedszkolnych dla 160 dzieci oraz jeden obóz wędrowny dla 20 dzieci.

Od 1963 roku praca zarządu oraz wielu kół **zaczęła się jeszcze bardziej intensywnie rozwijać**. Z każdym rokiem wzrastała i pogłębiała się opieka nad dziećmi oraz nad ich zdrowiem. Rozwijały się różnorodne formy wypoczynku zimowego i wakacyjnego. Jedną z bardziej atrakcyjnych wycieczek w okresie letnim był rejs statkiem na trasie Iława - Zalewo, w czasie którego dzieci miały możliwość poznania przyrody okolic swojego miasta oraz podziwiania piękna jego krajobrazu. Odbywały się też krótsze rejsy po Jezioraku, wokół wyspy Wielka Żuława oraz wyjścia na plażę i kąpiele. Ponadto, wspólnie z Wydziałem Oświaty w Iławie, organizowano zimowiska dla 510 dzieci z powiatu ławskiego.

W 1968 roku **pojawił się w powiecie etatowi pracownicy TPD**, a pierwszym z nich została Danuta Weber. Ilość kół znacznie wzrosła i w latach 1969-1971 było ich 26 w Iławie, a 32 na wsiach.

Szczególną rolę odgrywały działania TPD na wsi, bowiem organizowano ogniska przedszkolne i dziecińce wiejskie, głównie w czasie zniw, aby dzieci mogły bezpiecznie spędzać wakacje. W tym okresie najbardziej sprawdziły się dziecińce wiejskie i ogniska przedszkolne, w których to przygotowywano dzieci do równego startu w pierwszych klasach szkoły podstawowej. Nabierały one wielu umiejętności i nawyków takich jak: samodzielne ubieranie się, mycie rąk przed posiłkami, utrzymywanie czystości osobistej, zachowanie ładu i porządku wokół siebie oraz dbałość o własny wygląd. W latach 1969-1971 powyższym działaniem objęto 1 106 dzieci w 52 ogniskach przedszkolnych i dziecińcach wiejskich.

Najwięcej dzieci, w mieście i na wsiach, korzystało z **małych form akcji letniej**, a były to zajęcia prowadzone z dziećmi na świeżym powietrzu, pod opieką osób dorosłych, na 30 dobrze wyposażonych placach zabaw przygotowanych przez TPD. Organizowano też obozy wędrownie i kolonie dla podopiecznych Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej, dzieci ubogich i z rodzin wielodzietnych.

W okresie ferii zimowych dzieci spędzały czas na **półzimowiskach**, gdzie uczyły się jazdy na łyżwach, jeździły na sankach oraz brały udział w kuligach, do których koni użyczało Państwowe Gospodarstwo Rolne w Szymbarku.

Przez wiele lat był również organizowany **Międzynarodowy Dzień Dziecka**, w przygotowanie którego były zaangażowane wszystkie koła Towarzystwa Przyjaciół Dzieci na terenie miasta i gminy, zapewniając dzieciom uczestnictwo w różnego rodzaju okolicznościowych imprezach. Szczególne obchody miały miejsce w 1966 roku - roku obchodów 1 000-lecia Państwa Polskiego, ponieważ te uroczystości trwały kilka dni (od 1 do 5 czerwca). W tych dniach zorganizowano „Republikę Dziecięcą”, której flaga została wciągnięta na maszt przy Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Iławie. Członkowie Republiki - przedstawiciele klas piątych szkół podstawowych - otrzymali symboliczne klucze do bram Miasta, uczestniczyli w sesji Miejskiej Rady Narodowej, zapoznali się z pracą Powiatowej Rady Narodowej, Polskich Kolei Państwowych oraz Poczty Polskiej. Uroczyste zamknięcie obchodów Dnia Dziecka nastąpiło na stadionie miejskim. Wówczas przedstawiciele „Republiki Dziecięcej” oddali klucze do bram Miasta oraz flagę Przewodniczącemu PPRN w Iławie.

W 1972 roku odbył się kolejny walny zjazd członków Towarzystwa Przyjaciół Dzieci i **wybrano zarząd, najliczniejszy w historii TPD w Iławie**, bo liczący 17 osób z prezesem Romanem Młotkowskim na czele.

Praca tego zarządu - tak jak i poprzednich - **skupiła się pozyskiwaniu wielu członków prawnych**, którzy mogli wspierać działalność statutową Towarzystwa przede wszystkim finansowo i rzeczowo. W związku z tym zacieśniano współpracę z zakładami pracy, instytucjami i kołami gospodyń wiejskich, co miało duże znaczenie dla realizacji działań statutowych. W 1973 roku powstały oddziały miejsko-gminne, które zostały podporządkowane zarządowi powiatowemu TPD. Od tego czasu wzrosło też wśród nauczycieli - członków TPD - zainteresowanie pracą i działaniami Stowarzyszenia.

TPD sprawowało opiekę między innymi nad dziećmi przebywającymi w Państwowym **Domu Dziecka w Szymonowie**, przy którym powołano komitet opiekuńczy składający się z doświadczonych działaczy społecznych, na czele którego stanął Jan Rabczyński, wieloletni członek TPD. Głównym zadaniem komitetu było udzielanie pomocy wychowankom domu dziecka, stwarzanie im warunków do włączenia się w samodzielne dorosłe życie poprzez między innymi fundowanie książeczek mieszkaniowych.

W wyniku nawiązania współpracy z różnymi instytucjami i zakładami pracy dzieci, podopieczni TPD, mogły otrzymywać odzież, przybory szkolne, słodycze, owoce i wiele innych, często praktycznych, upominków. Dużej pomocy wówczas udzielały m.in. Wojewódzka Spółdzielnia Spożywców Oddział Iława, Hurtownia Międzypowiatowa WZGS oraz Zakład Karny w Iławie.

Władze Stowarzyszenia zabiegały o wzrost zainteresowania działaniami TPD, co spowodowało, iż na koniec 1974 roku istniało 69 kół, w tym 40 kół wiejskich.

Takimi aktywnymi wiejskimi kołami TPD były koła we Franciszkowie, Gałdowie, Frednowach, a w Iławie koło na osiedlu Lubawskim i na Lipowym Dworze.

Koło TPD na Lipowym Dworze wyróżniało się dużym wkładem pracy społecznej, którą kierował Zygmunt Świtaj - skarbnik. Od wielu lat posiadali oni sprzęt na placu zabaw, który we własnym zakresie konserwowali, naprawiali i dzięki takim zabiegom dzieci mogły z niego korzystać cały rok. Przy tym kole istniał samorząd dziecięcy, którym opiekował się Feliks Krumrej. Podobnie z wielkim zaangażowaniem pracowali członkowie koła na Osiedlu Lubawskim z Alfonsem Sengerem na czele. Członkowie kół we własnym zakresie zdobywali finanse na swą działalność, organizując zabawy i zbiórki publiczne.

Od wielu lat jednym z najaktywniejszych kół, działających w zakładach pracy, było koło TPD przy Zakładzie Karnym w Iławie ściśle współpracujące z Domem Dziecka w Szymonowie. **Ufundowało ono (funkcjonariusze, a także skazani) kilkanaście książeczek mieszkaniowych z pełnym wkładem** dla wychowanków domu, a pochodzących z rejonu Iławy, ułatwiając im tym samym start w dorosłe życie.

Przed zbliżającymi się świętami Bożego Narodzenia przedstawiciele Towarzystwa, w tym członkowie koła przy Zakładzie Karnym w Iławie, uczestniczyli w spotkaniach w Domu Dziecka w Szymonowie. Przekazywali dzieciom sprzęt sportowy, odzież oraz inne praktyczne prezenty, np. sanki. Nie zapominali również o słodyczach, czy owocach.

Zarząd Towarzystwa **pamiętał też o dzieciach leżących w szpitalu**. W okresie przedświątecznym pojawiał się Mikołaj z drobnymi upominkami i słodyczami, sprawiając tym samym radość chorym dzieciom.

Przez wiele lat w okresie przedświątecznym udzielano wsparcia rodzinom w trudnej sytuacji materialnej, przekazując im paczki świąteczne z żywnością.

W latach 90-tych XX wieku Zarząd Towarzystwa, na czele którego stanęła Grażyna Mądra, tak jak każda organizacja działająca non profit, zobowiązany był do szukania sponsorów, dotacji, środków finansowych na swoją działalność statutową. Zostało wtedy założone konto bankowe, funkcjonujące do dziś, na które wpływały i wpływają środki na realizację zadań statutowych związanych z potrzebami dzieci chorych, niepełnosprawnych, potrzebujących pomocy.

W latach 2003-2017 funkcję prezesa Zarządu Oddziału Miejsko-Gminnego pełniła pani Krystyna Rychlik. Pierwszym działaniem, jakiego się podjęła, było zorganizowanie przy współudziale zakładów drobiarskich i fabryki Mazurskie Meble **14-dniowej kolonii letniej dla 45 dzieci z terenu miasta i powiatu iławskiego** w Międzybrodzu Bialskim. Przy pracach związanych z realizacją tego projektu pomocna okazała się wieloletnia działaczka TPD Halinka Marciniak oraz pełniąca obowiązki księgowej Hala Meredyk. Wychowawcami byli wolontariusze - pedagodzy w osobach: Heleny Olejnik, Krystyny Rychlik, Marii Mąki - pielęgniarki oraz Zbigniewa Rychlika pełniącego funkcję kierownika. W ciągu tych kilkunastu dni dzieci były w Zakopanem, odwiedziły kopalnię soli w Wieliczce, zobaczyły komnaty królewskie oraz skarbiec na Wawelu, spotkały się ze smokiem wawelskim, posmakowały kremówek papieskich w Wadowicach i zwiedziły Dom Papieża Jana Pawła II.

Najważniejszym osiągnięciem w ostatnich latach w pracy zarządu TPD w Iławie było uzyskanie 1 lipca 2010 roku osobowości prawnej oraz 28 września 2012 roku statusu organizacji pożytku publicznego, z otrzymaniem którego wiązała się możliwość pozyskiwania 1% odpisu od podatku, co zwiększyło możliwości finansowe Stowarzyszenia.

Krótkie zestawienie poniżej **obrazuje wpływ z 1%**. I tak:

za 2013 wpłynęło 53 995,50 zł, w tym tylko na działalność statutową 13 743,70 zł,

za 2014 było to odpowiednio: 73 969,17 zł; 9 852,00 zł,

za 2015: 62 894,84 zł; 11 679,50 zł,

za 2016: 58 072,93 zł; 3 561,90 zł,

za 2017: 67 289,20 zł; 14 422,75 zł.

Kolejnym źródłem zwiększania finansów Stowarzyszenia było organizowanie **wielu zbiórek i festynów charytatywnych** na rzecz chorych dzieci, w które angażowali się wszyscy członkowie aktualnego zarządu.

W styczniu 2017 roku prezesem Towarzystwa została Bożena Michalska-Suchocka, która kontynuuje wcześniejsze działania, takie jak:

- współpraca z Kościołem Chrześcijan Baptystów (od 2016 roku) zaowocowała „Gwiazdkową niespodzianką”: dzieci z Iławy już dwukrotnie otrzymały paczki stosownie do wieku oraz uczestniczyły w warsztatach języka angielskiego;
- współpraca z Bankiem Żywności w Olsztynie (od 2010 roku) polegająca na przedświątecznej zbiórce żywności w iławskich marketach przy pomocy wolontariuszy - uczniów iławskich szkół oraz osadzonych z Zakładu Karnego w Iławie; zebrana żywność trafia później do rodzin potrzebujących wskazanych przez Zarząd TPD, pracowników MOPS-u i pedagogów iławskich szkół;
- organizowanie półkolonii letnich (od 2014 roku) dla dzieci z Iławy jako realizacja zadania publicznego Burmistrza Miasta Iława;
- współpraca z Przedszkolem Nr 5 (od 2014 roku) - z okazji Dnia Wiosny wypuszczanie „Balonów do nieba”, które zawierały też KRS Stowarzyszenia sygnalizujący prośbę o 1% odpisu

od podatku;

- organizowanie Dnia Dziecka i Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny wspólnie z iławskim MOPSEM (od 2010 roku);
- zakup nagród dla najmłodszych uczestników Ogólnopolskich Regat Pomarańczowych im. Mariana Skubija (od 2013 roku);
- współpraca z Domem Dziecka w Pacóltowie (od 2014 roku) poprzez dofinansowywanie wypoczynku wychowanków, uczestnictwo w okolicznościowych uroczystościach połączonych z przekazaniem drobnych upominków.

Chorym dzieciom była i jest udzielana pomoc w postaci zakupu leków, środków higieny, sprzętu rehabilitacyjnego, dofinansowywania do turnusów rehabilitacyjnych, dojazdów do lekarzy - specjalistów do Poznania, Warszawy, Elbląga, Olsztyna, itp.

Zarząd Towarzystwa współpracował i współpracuje z wieloma organizacjami pozarządowymi i jednostkami samorządowymi miasta, powiatu, gminy oraz z kościołami.

W iławskim Towarzystwie Przyjaciół Dzieci **działali i działają autentyczni społecznicy różnych profesji**, którzy pomagają dzieciom na różnych płaszczyznach - materialnej, prawnej, psychologicznej i innych.

Reasumując, można powiedzieć, że idea „**wszystkie dzieci nasze są**” jest dobrze odczytywana tak wczoraj, jak i dziś przez społeczników działających w TPD, bo w kręgu ich zainteresowania były, są i będą tak samo dzieci zdrowe, jak i chore, którym, my dorośli, możemy przynieść radość oraz nadzieję.

- Dewizą naszą było, jest i będzie, że pracujemy za uśmiech dziecka i „dziękuję” matki - podsumowują wolontariusze TPD.

Źródło:

<https://www.infoilawa.pl/aktualnosci/item/57453-ilawa-pracuja-za-usmiech-dziecka-i-dziekuje-matki-i-tak-od-ponad-60-lat-po-znaj-historie-zobacz-wideo>